

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

16 februarie 2016

mun.Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecătorii

Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Ion Guzun, Nadejda Toma,

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2015, de către avocatul Popescu Dumitru în numele inculpatului Bricicaru Ilie și inculpatul

Bricicaru Ilie Alexei, născut la 01 august 1971, originar din s.Păulești, r-nul Călărași, domiciliat în mun.Chișinău, str.Malina Mică 20, ap.38.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 02.08.2012 - 16.05.2013,

Instanța de apel: 04.06.2013 - 18.12.2013,
20.06.2014 - 02.10.2015,

Instanța de recurs: 03.03.2014 - 20.05.2014,
27.11.2015 - 16.02.2016.

În baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 16 mai 2013, Bricicaru Ilie a fost condamnat în baza art.328 alin.(1) Cod penal, la amendă în mărime de 300 unități convenționale, fără aplicarea pedepsei complementare privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Bricicaru Ilie deținând funcția de șef-adjunct al secției permise de conducere din cadrul Direcției înregistrarea Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS CRIS Registru a Ministerului Tehnologiei și Informației, fiind persoană publică, adică angajat al întreprinderii de stat, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Comanac Ion, pe parcursul anului 2011, au organizat o schemă infracțională de facilitare și susținere a examenelor teoretice și practice la calificarea conducătorilor auto pentru diverse persoane, săvârșind infracțiunea de depășire a atribuțiilor de serviciu în următoarele circumstanțe.

La sfârșitul lunii noiembrie 2011, Comanac Ion, întâlnindu-se în preajma pieții UNO din mun.Chișinău cu Caproș Alexandru și, susținând că are influență asupra șefului-adjunct al secției permise de conducere din cadrul Direcției înregistrarea Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS CRIS Registru a Ministerului Tehnologiei și Informației, Bricicaru Ilie, pe care îl va determina la favorizarea susținerii cu ușurință a testărilor necesare și perfectarea pentru Caproș Alexandru a permisului de conducere în termen cât mai restrâns, a pretins suma de 2500 lei, pe care ulterior a primit-o.

În continuarea acțiunilor sale infracționale, Comanac Ion, la 25 noiembrie 2011, l-a contactat telefonic pe Bricicaru Ilie și i-a solicitat acestuia influențarea șefului-adjunct al secției evidență și examinare a transportului Căușeni, V.Repeșciuc, în vederea facilitării susținerii examenului de calificare a conducătorilor auto de către Caproș Alexandru.

Ulterior, tot în aceeași zi, Bricicaru Ilie, deținând funcția de șef-adjunct al secției permise de conducere din cadrul Direcției înregistrarea Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS CRIS Registru a Ministerului Tehnologiei și Informației, fiind persoană publică, adică angajat al întreprinderii de stat, acționând de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Comanac Ion, conform planului infracțional stabilit de înainte, depășindu-și în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, l-a contactat telefonic pe ultimul și i-a comunicat acestuia că Caproș Alexandru urmează să meargă la V.Repeșciuc, care deținea funcția de șef-adjunct al secției evidență și examinare a transportului Căușeni și să se prezinte ca fiind venit din numele lui Bricicaru Ilie, fapt care îl va facilita la susținerea examenelor de calificare a conducătorilor auto.

2.1. În continuarea acțiunilor sale, la 07 decembrie 2011, Comanac Ion, întâlnindu-se în preajma Gării Feroviare din mun.Chișinău cu Mura Igor și, susținând că are influență asupra șefului-adjunct al secției permise de conducere din cadrul Direcției înregistrarea Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS CRIS Registru a Ministerului Tehnologiei și Informației, Bricicaru Ilie, pe care în schimbul sumei de 200 euro, care conform cursului oficial al BNM constituia suma de 3156 lei, îl va determina la favorizarea susținerii a testărilor necesare și perfectarea permisului de conducere în termen cât mai restrâns, sumă pe care ulterior a primit-o.

Apoi, Comanac Ion l-a contactat telefonic pe Bricicaru Ilie și i-a solicitat acestuia influențarea șefului Biroului Evidență și Examinare a Transportului Strășeni, Vl.Apostol, în vederea facilitării susținerii examenului de calificare a conducătorilor auto de către Mura Igor.

Astfel, Bricicaru Ilie, la 07 decembrie 2011, deținând funcția de șef-adjunct al secției permise de conducere din cadrul Direcției înregistrarea Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS CRIS Registru a Ministerului Tehnologiei și Informației, fiind persoană publică, adică angajat al întreprinderii de stat, acționând de comun acord și prin înțelegere prealabilă conform planului infracțional stabilit, depășindu-și în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, discutând telefonic cu Comanac Ion, i-a comunicat acestuia că Mura Igor urmează să meargă la Vl.Apostol, care deținea funcția de șef al Biroului Evidență și Examinare a Transportului Strășeni și să se prezinte ca fiind venit din numele lui Bricicaru Ilie, fapt care îl va facilita la susținerea examenelor de calificare a conducătorilor auto.

2.2. În luna decembrie 2011, Comanac Ion întâlnindu-se în preajma Gării Feroviare din mun.Chișinău cu Musabecov Ruslan și, susținând că are influență asupra șefului-adjunct al secției permise de conducere din cadrul Direcției înregistrarea Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS CRIS Registru a Ministerului Tehnologiei și Informației, Bricicaru Ilie, pe care în schimbul sumei de 300 euro îl va determina la favorizarea susținerii cu ușurință a testărilor necesare și perfectarea pentru Musabecov Ruslan a permisului de conducere în termen cât mai restrâns, primind suma de 150 euro, care conform cursului oficial al BNM constituia suma de 2394 lei.

După care, Comanac Ion, la 08 decembrie 2011, l-a contactat telefonic pe Bricicaru Ilie și i-a solicitat acestuia influențarea șefului Biroului Evidență și Examinare a Transportului Florești, în vederea facilitării susținerii examenului de calificare a conducătorilor auto de către Musabecov Ruslan.

În continuare, la 08 decembrie 2011, Bricicaru Ilie, deținând funcția de șef-adjunct al secției permise de conducere din cadrul Direcției înregistrarea Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS CRIS Registru a Ministerului Tehnologiei și Informației, fiind persoană publică, adică angajat al întreprinderii de stat, acționând cu intenție directă, depășindu-și în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, l-a contactat telefonic pe M.Pădureț, care deținea funcția de șef al Biroului Evidență și Examinare a Transportului Florești, pe care l-a determinat să faciliteze susținerea examenelor de calificare a conducătorilor auto de către Musabecov Ruslan. Ulterior, discutând telefonic cu Comanac Ion, i-a comunicat acestuia că Musabecov Ruslan urmează să meargă la M.Pădureț și să se prezinte ca fiind venit din numele lui Bricicaru Ilie, fapt care îl va facilita la susținerea examenelor de calificare a conducătorilor auto.

2.3. În decembrie 2011, Comanac Ion, întâlnindu-se în preajma pieței UNO din mun.Chișinău cu Pruteanu Ion și susținând că are influență asupra șefului-adjunct al secției permise de conducere din cadrul Direcției înregistrarea Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS CRIS Registru a Ministerului Tehnologiei și Informației, Bricicaru Ilie, pe care în schimbul sumei de 2000 lei îl va determina la favorizarea susținerii cu ușurință a testărilor necesare și perfectarea pentru Pruteanu Ion a permisului de conducere în termen cât mai restrâns, sumă pe care ulterior a primit-o.

Apoi, Comanac Ion, la 28 decembrie 2011, l-a contactat telefonic pe Bricicaru Ilie și i-a solicitat acestuia influențarea șefului Biroului Evidență și Examinare a Transportului Hîncești, în vederea facilitării susținerii examenului de calificare a conducătorilor auto de către Pruteanu Ion.

La 28 decembrie 2011, Bricicaru Ilie, deținând funcția de șef-adjunct al secției permise de conducere din cadrul Direcției înregistrarea Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS CRIS Registru a Ministerului Tehnologiei și Informației, fiind persoană publică, adică angajat al întreprinderii de stat, acționând de comun acord și prin înțelegere prealabilă conform planului infracțional stabilit, depășindu-și în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, discutând telefonic cu Comanac Ion, i-a comunicat acestuia că Pruteanu Ion urmează să meargă la I.Ivaniuc, care deținea funcția de inginer al Biroului Evidență și Examinare a Transportului Hîncești și să se prezinte ca fiind venit din numele lui Bricicaru Ilie, fapt care îl va facilita la susținerea examenelor de calificare a conducătorilor auto.

3. Împotriva sentinței au declarat apel procurorul, inculpatul Bricicaru Ilie și avocatul acestuia Popescu Dorin, care au solicitat:

- procurorul, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri, prin care a-i aplica inculpatului pedeapsa complementară, privarea de dreptul de a exercita funcții în cadrul autorităților publice de stat pe un termen de 3 ani, invocând că sentința este ilegală sub aspectul blîndeței pedepsei în partea ce ține de neaplicarea pedepsei complementare obligatorii, deoarece în partea dată instanța nu și-a motivat soluția, iar ajungînd la o asemenea concluzie, putea să nu aplice această pedeapsă complementară obligatorie doar strict în condițiile art.79 Cod penal, circumstanțe care la caz nu au fost stabilite atît în cadrul urmăririi penale, precum și în cadrul cercetării judecătorești;

- avocatul în numele inculpatului și inculpatul, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, din lipsa în acțiunile lui I.Bricicaru a faptei infracționale, pe motiv că:

- instanța a pus la baza sentinței de condamnare majoritatea probelor prezentate de către partea acuzării, ignorînd în totalitate argumentele apărării, care dovedesc nevinovăția inculpatului, deoarece I.Comanac s-a adresat doar de cîteva ori pentru a-l ajuta cu

programarea unor rude pentru a fi admiși la examen în secțiile de examinare din raioanele de domiciliu sau absolvire a școlilor auto, însă o făcea fără să-și dea seama că ultimul estorca bani de la persoanele programate și se folosea de faptul că îl cunoaște pentru a-și rezolva schemele criminale;

- instanța a lăsat fără apreciere circumstanța că inculpatul nu a pretins și nu a primit careva mijloace financiare de la nimeni;

- greșită este constatarea instanței că „*cu certitudine s-a stabilit că el împreună cu I.Comanac aveau puse la cale o schemă infracțională de facilitare și susținere a examenelor*” precum și că “*I.Comanac îi era intermediar*”, deoarece de aici rezultă că persoanele care figurează pe dosar nu aveau cunoștințele respective, însă au primit permisele de conducere datorită pronunțării familiei sale, deși inculpatul nu i-a cunoscut și nu le-a organizat primirea sau susținerea examenelor;

- instanța nu a dat apreciere convenită declarațiilor părții vătămate R.Musabecov, cât și a martorilor Ig.Mura și I.Pruteanu, care au declarat că nu îl cunosc pe inculpat, nu au vorbit niciodată cu el și nu i-au transmis careva bani, iar examenele teoretice și practice le-au susținut cu propriile cunoștințe;

- neapreciate de instanță au rămas declarațiile martorului I.Comanac, care a confirmat că nu a avut careva înțelegere cu inculpatul de a facilita pe cineva la susținerea examenelor, dar se folosea de numele acestuia, iar banii preținși de la cetățeni îi folosea în scopuri personale, precum și declarațiile martorilor V.Repeșciuc, V.Apostol, M.Pădureț și I.Ivaniuc, din care rezultă că toate persoanele au fost examinate în modul corespunzător și nu au fost influențați de nimeni la aprecierea cunoștințelor examinațiilor, respectiv procedura de organizare și desfășurare a examenelor a fost respectată în totalitate;

- instanța nu a ținut cont nici de Regulamentul cu privire la permisul de conducere și condițiile de admitere la traficul rutier, în care este prescris că examenul se desfășoară în Comisie, formată din trei persoane, astfel că dînsul personal nu putea să influențeze întreaga comisie, iar partea acuzării nu a prezentat careva probe care ar demonstra ilegalitatea procedurii de examinare și eliberare a permiselor de conducere ale cet.A.Caproș, Ig.Mura, R.Musabecov și I.Pruteanu, deoarece permisele de conducere sînt și la moment legale și valabile, nefiind stabilite careva abateri, prin urmare nu există legătura directă între acțiunile sale, ca persoană cu funcții de răspundere, competențele date lui prin lege sau printr-un act subordonat legii și urmările survenite;

- instanța recunoscîndu-l vinovat pe inculpat pentru fapta de care a fost pus sub învinuire, și constatînd fapta ca fiind săvîrșită, nu a reținut că aceasta contravine prevederilor art.281 alin.(2) Cod de procedură penală, deoarece organul de urmărire penală în ordonanța de învinuire și în rechizitoriu sau instanța de judecată în motivarea sentinței, nu i-au incriminat depășirea sau încălcarea unei norme concrete de drept, precum nu au făcut referire nici la un articol din alte hotărîri de Guvern, regulamente sau ordine de serviciu, care ar fi fost încălcate de către inculpat prin depășirea atribuțiilor de serviciu;

- inculpatului îi este incriminat faptul că „*a comis depășirea atribuțiilor de serviciu, care se caracterizează prin săvîrșirea de către o persoană publică a unor acțiuni ... dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice*” infracțiune prevăzută la art.328 alin.(1) Cod penal, componența căreia presupune doar un subiect special, și anume *persoană publică*;

- instanțele ilegal i-au condamnat pe inculpat, deoarece la momentul săvîrșirii faptei, art.123 Cod penal nu prevedea noțiunea de *persoană publică*, ci doar noțiunea de *persoană cu funcție de răspundere* și *persoană cu înaltă funcție de răspundere*, iar modificările și completările în art.123 și art.328 alin.(1) Cod penal, prin care a fost introdusă noțiunea de

persoană publică, au avut loc la data de 02.12.2011 și au intrat în vigoare la data de 03.02.2012, astfel că, în perioada în care au fost săvârșite faptele incriminate, normele penale sus indicate nu prevedeau noțiunea de *persoană publică*, totodată, *persoana publică* nu era subiect al componentei infracțiunii prevăzute la art.328 alin.(1) Cod penal;

- instanțele l-au condamnat pe inculpat pentru fapte comise de altă persoană - I.Comanac, pentru care acesta a fost deja condamnat pe altă cauză penală și în alte limite ale învinuirii, prin urmare încălcând în așa mod prevederile art.325 alin.(1) Cod de procedură penală;

- învinuirea înaintată lui I.Bricicaru nu cuprinde consecințele infracțiunii, respectiv, date privind cauzarea de daune în proporții considerabile intereselor publice, deoarece inculpatul nu este învinuit de cauzarea unor asemenea daune, iar instanța de fond nu a constatat în ce constau daunele în proporții considerabile cauzate intereselor publice și despre care interese publice anume este vorba;

- nu s-a demonstrat că a existat careva determinare la facilitare, iar nici unul din martorii ÎS CRIS „Registru” din raioane nu a declarat că a fost determinat să faciliteze susținerea examenelor a careva persoane;

- pentru existența componentei infracțiunii prevăzute la art.328 alin.(1) Cod penal, este necesar să existe condiția obligatorie, și anume *să fie depășite în mod vădit doar drepturi și atribuții acordate anume prin lege*, însă în speța dată, nici în rechizitoriu, nici în sentință, nu este stabilit care anume lege acordă careva drepturi și atribuții lui I.Bricicaru, care chipurile au fost depășite în mod vădit, precum nu este stabilit nici care limite a drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege acestuia au fost depășite de către el în mod vădit și în ce constă „modul vădit”;

- drepturile și atribuțiile șefului adjunct al Secției permise de conducere din cadrul Direcției înregistrarea Transportului și calificarea Conducătorilor Auto a ÎS CRIS „Registru” a Ministerului Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor, ce ține de organizarea și desfășurarea examenelor teoretice și practice la calificarea conducătorilor auto, *nu sînt reglementate prin lege*, fapt ce rezultă fișa postului pct.8.1 al șefului adjunct, din dispozițiile nr.39 din 27.10.2011, nr.55 din 28.11.2011, cu privire la ordinea teritorială de deservire și componența comisiilor de examinare în vederea obținerii permisului de conducere, precum și din ordinul nr.290 din 17.08.2010 cu privire la ordinea și regimul de activitate a oficiilor de documentare a conducătorilor auto.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2013, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de procuror, inculpatul I.Bricicaru și avocatul acestuia D.Popescu.

Instanța de apel a constatat că prima instanță obiectiv și sub toate aspectele, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, a examinat și apreciat probele administrate în cauză, care dovedesc cu certitudine vinovăția lui I.Bricicaru în săvârșirea infracțiunii imputate, fiind bazate pe declarațiile părților vătămate A.Caproș, R. Musabecov și a martorului I.Mura, care coroborează între ele și formează un ansamblu probatoriu, prin care se dovedește pe deplin vinovăția inculpatului, acțiunile acestuia corect fiind încadrate în baza art.328 alin.(1) Cod penal.

5. Împotriva hotărîrii nominalizate au declarat recursuri ordinare procurorul și avocatul D.Popescu în numele inculpatului, care au solicitat:

- procurorul, invocînd ca temei de drept prevederile art.427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare, deoarece instanța de apel nu a ținut cont de gradul de pericol social al infracțiunii comise de către inculpat, de faptul că acesta a comis o infracțiune mai puțin gravă, vina în comiterea infracțiunii

incriminate nu a recunoscut-o, iar careva circumstanțe care ar înlătura pedeapsa complementară nu s-au stabilit, astfel că I.Bricicaru urma să fie privat de dreptul de a exercita funcții în cadrul autorităților publice de stat;

- avocatul în numele inculpatului, invocând ca temei de drept prevederile art.427 alin.(1) pct.6) și 8) Cod de procedură penală, casarea hotărârilor judecătorești, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare a lui I.Bricicaru, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii prevăzute la art.328 alin.(1) Cod penal, repetat făcând referire la aceleași argumente care anterior au fost menționate în apel, la pct.3 al prezentei decizii și suplimentar a mai invocat că instanța de apel la examinarea cauzei a admis o eroare gravă de fapt, deoarece depășirea limitelor învinuirii, nu poate constitui o eroare materială, care poate fi corectată prin prisma prevederilor art.249 Cod de procedură penală; instanța a dat apreciere critică declarațiilor I.Comanac, I.Ivaniuc, V.Apostol, V.Repeșciuc, M.Pădureț, N.Tabora și M.Pruteanu, însă această apreciere este o eroare de fapt, deoarece aceste probe îl dezvinovătesc pe inculpat; instanța a încălcat prevederile art.414 alin.(6) Cod de procedură penală, deoarece deși a admis cererea privind audierea părții vătămate A.Caproș, acesta nu a fost audiat în instanța de apel și declarațiile lui nu au fost verificate, deși instanța și-a întemeiat concluzia pe declarații acestuia.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 20 mai 2014, au fost admise recursurile ordinare declarate de procurorul D.Tăut și avocatul D.Popescu în numele inculpatului, casată total decizia instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a constatat că instanța de apel nu a analizat și nu a combătut argumentele de bază din apelurile declarate de procuror și partea apărării, ceea ce contravine prevederilor art.414 Cod de procedură penală, iar respingînd apelul procurorului, instanța nu a reținut că prevederile art.78 alin.(2) Cod penal, înlăturarea pedepsei complementare este posibilă doar în cazul cînd aceasta nu este prevăzută de sancțiunea articolului dat ca o pedeapsă obligatorie (cu sau fără aplicarea pedepsei complementare), iar în cazul cînd pedeapsa complementară este obligatorie, înlăturarea ei poate avea loc doar prin prisma prevederilor art.79 alin.(1) Cod penal, deși în partea descriptivă a hotărârilor judecătorești lipsește cu desăvîrșire motivarea aplicării față de inculpat a acestor prevederi.

La fel, instanța de recurs a conchis că, deși instanța de apel s-a limitat la redarea conținutului mai multor probe indirecte, cum ar fi declarațiile părților vătămate A.Caproș, R.Musabecov și a martorilor, care au declarat că pe inculpatul I.Bricicaru nu îl cunosc, nu l-au văzut niciodată, precum și careva pretenții față de ultimul nu au, însă, pentru facilitarea susținerii examenelor cu primirea ulterioară a permisului de conducere s-au adresat la o persoană pe nume „Ion”, căruia i-au achitat bani și care i-a ajutat la obținerea permisului de conducere, iar cînd s-au prezentat la examenele de susținere s-au prezentat că sînt de la I.Bricicaru, deoarece așa le-a fost spus de către persoana pe nume „Ion”, însă aceste probe nu au fost supuse verificării sub aspectul veridicității și puterii probante, iar declarațiile părții vătămate A.Caproș, care au fost puse la baza hotărîrii de condamnare nu au fost verificate în ședința instanței de apel, prin ce la examinarea cauzei au fost încălcate prevederile art.414 alin.(6) Cod de procedură penală.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2015, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de inculpat și avocatul acestuia D.Popescu, și admis apelul declarat de procuror, casată sentința în partea aplicării pedepsei complementare, pronunțîndu-se în această parte o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Bricicaru Ilie recunoscut vinovat și condamnat în baza

art.328 alin.(1) Cod penal la amendă în mărime de 300 unități convenționale, i-a fost aplicată pedeapsa complementară - privarea de dreptul de a ocupa funcții publice în organele de stat pe un termen de 2 ani.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței s-au menținut.

Instanța de apel a constatat că prima instanță, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei dând probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului I.Bricicaru în săvârșirea infracțiunii imputate, care se confirmă prin probele cercetate atât în prima instanță, cât și în instanța de apel, și anume prin declarațiile părților vătămate A.Caproș, R.Musabecov, a martorului Ig.Mura, I.Comanac, I.Ivaniuc, V.Apostol, V.Repeșciuc, N.Tabară, M.Pădureț, I.Pruteanu și actele cauzei - stenogramele convorbirilor telefonice din 06.12.2011, 07.12.2011, 14.12.2011, 17.12.2011, 08.12.2011, 25.12.2011, 28.12.2011, 21.12.2011, 25.11.2011, purtate dintre I.Comanac și I.Bricicaru, I.Comanac și Ig.Mura, I.Pruteanu, Soltan, R.Musabecov, A.Caproș, probe care, analizate în ansamblu, coroborează între ele și confirmă vina inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(1) Cod penal - depășirea atribuțiilor de serviciu, adică săvârșirea de către o persoană cu funcție de răspundere a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, fapt ce a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice.

Totodată, instanța de apel a respins argumentele avocatului și inculpatului cu referire la nevinovăția ultimului, considerându-le o versiune înaintată de ultimii în scopul evitării răspunderii penale, deoarece din declarațiile martorilor rezultă că I.Comanac estorca bani de la persoanele pe care le trimitea să dea examene pentru a primi permis de conducere, fapt recunoscut însuși de către I.Comanac, că primea în mediu 100-150 euro sau dolari și că I.Bricicaru a fost la el în ospeție și i-a cadonat iepuri.

Faptul că I.Comanac în prima instanță și-a modificat declarațiile date la urmărirea penală, instanța a apreciat-o ca o metodă aleasă de ultimul în scopul ameliorării situației lui I.Bricicaru.

La fel, instanța de apel a respins argumentul apărării, precum că inculpatul nu este subiect al infracțiunii incriminate, deoarece orice persoană publică este și persoană cu funcție de răspundere, fiindcă exercită atribuțiile autorității publice, dar I.Bricicaru fiind în funcția de șef-adjunct al secției permise de conducere din cadrul Departamentului înregistrării Transportului și calificarea conducătorilor Auto a ÎS „Cris-Registru” a Ministerului Tehnologiei și Informației, exercita funcțiile autorității publice și astfel este subiect al infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(1) Cod penal.

De asemenea, instanța a considerat nefondat și argumentul apărării că inculpatul prin acțiunile sale nu a cauzat careva daune intereselor publice, deoarece fapta comisă aduce atingere interesului statului prin diminuarea autorității instituțiilor statale din care face parte, întrucât prin acțiunile sale, mai multe persoane au beneficiat de acte ce le acordă drepturi, fără ca să aibă drept legal de a le primi.

Lipsit de temeii instanța a considerat și argumentul apărării că inculpatul ar fi fost condamnat pentru fapta comisă de altă persoană, care ar fi facilitat susținerea examenului la calificare a conducătorilor auto pentru Ig.Mura, I.Pruteanu, A.Caproș, R.Musabecov, deoarece din declarațiile ultimului date la urmărirea penală, rezultă că dînsul a mers la indicația lui I.Comanac să dea examene, unde s-a prezentat că este din numele lui I.Bricicaru, iar decizia părții vătămate în instanță de aceste declarații, a fost considerată ca dată cu scopul de a-i ameliora situația inculpatului. Totodată, și din stenogramele

convorbirilor telefonice între I.Comanac și A.Caproș, rezultă că ultimul s-a prezentat din numele lui I.Bricicaru, precum și între I.Comanac și I.Bricicaru, rezultă că acesta din urmă i-a promis lui I.Comanac că îl găsește pe cel responsabil de examen pentru A.Caproș, și anume pe V.Repeșciuc, precum se confirmă și acțiunile lui I.Bricicaru în cauza lui Ig.Mura, I.Pruteanu și Soltan.

Cu referire la apelul declarat de procuror, instanța de apel a conchis că acesta este fondat și urmează a fi admis, în partea stabilirii pedepsei complementare, deoarece prima instanță fără a stabili pe cauză careva circumstanțe excepționale, nu a fost în drept să excludă pedeapsa complementară obligatorie, prevăzută de sancțiunea art.328 alin.(1) Cod penal, iar cumulul de circumstanțe reținute de instanță în seama inculpatului, fac parte din categoria celor prevăzute de art.76 Cod penal, adică atenuante, care au fost luate în calcul la stabilirea categoriei de pedeapsă principală.

8. Hotărârile nominalizate sînt atacate cu recurs ordinar de către avocatul D.Popescu în numele inculpatului I.Bricicaru și inculpatul care, invocînd temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 8), 9), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri de achitare, pe motiv că:

- acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii incriminate;
- instanțele de fond, recunoscîndu-l vinovat pe inculpat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(1) Cod penal, pentru depășirea atribuțiilor de serviciu, prin săvîrșirea de către el, ca persoană cu funcție de răspundere, a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, prin care s-a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice, incorect au reținut faptul că dînsul este persoană cu funcție de răspundere, pe cînd potrivit atît învinuirii înaintate, cît și rechizitoriului, dînsul a fost considerat ca persoană publică;

- instanțele constatînd că prin acțiunile sale inculpatul a depășit în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, nu au reținut că prin rechizitoriu nu s-a făcut referire la careva acte legislative și normative ce au fost depășite de către acesta, avînd în vedere că procedura de obținere a permisului de conducere este reglementată de acte legislative și normative, iar acțiunea prejudiciabilă de depășire a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, are în vedere patru modalități faptice - săvîrșirea unei acțiuni care ține de competența unei alte persoane cu funcție de răspundere, săvîrșirea unei acțiuni care putea fi comisă de către făptuitor numai în prezența unor circumstanțe deosebite, indicate în lege sau într-un alt act normativ, săvîrșirea unipersonală a unei acțiuni pe care o poate efectua exclusiv un organ colegial și săvîrșirea unei acțiuni pe care nimeni și în nici un fel de circumstanțe nu este în drept să le săvîrșescă;

- instanțele nu au confirmat procesual pretinsa depășire a atribuțiilor, adică documentarea pretinselor fraudări ale examenelor și depășirii de către inculpat a atribuțiilor în raport cu cei de la autoritățile de examinare, facilitarea, influențarea, favorizarea, perfectarea în termeni restrînși a permisului de conducere, și de ce dacă acesta a fost obținut prin fraudă cu încălcarea legislației, acuzarea nu a solicitat ca permisele emise pe numele acestor persoane să fie declarate obținute prin fraudă și anulate, așa cum prevede pct.29 din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1452/2007;

- instanțele nici printr-o probă nu au demonstrat cum inculpatul a primit și facilitat de sursele financiare, care prin rechizitoriu i se invocă că i-au fost trasmise de către I.Comanac, cum acesta a putut influența comisiile de examinare sau membrii acestora, dacă nu a avut acces la influențarea lor, fiindcă persoanele date sînt numite/eliberate de alte persoane și la alt nivel decizional;

- constatarea instanței de apel că fapta inculpatului atinge interesul statului prin diminuarea autorității instituționale statale din care face parte, întrucât prin acțiunile acestuia, mai multe persoane au beneficiat de acte ce le acordă drepturi, fără ca să aibă dreptul legal de a le primi, este una eronată, deoarece nici una din părțile vătămate sau martorii audiați nu au declarat că în privința lor s-ar fi încălcat vre-o procedură legală de examen, că nu au fost testați în clasa de examen, că nu au condus mașina și apreciați corespunzător de Comisie la proba practică și că permisul de conducere l-ar fi obținut ilegal, astfel că procedura de examinare nu a fost încălcată;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și în acțiunile inculpatului nu s-a constatat existența faptei infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(1) Cod penale, fiindcă reținând faptul că infracțiunea dată este una materială, nu a demonstrat că prin acțiunile sale inculpatul ar fi cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice, iar cele reținute că „a adus atingere interesului statului prin diminuarea autorităților instituțiilor statale și punerea în pericol a bunei desfășurări a activității ÎS CRIS „Registru”, nu constituie în sine cauzare de daune în proporții considerabile intereselor publice, deoarece la caz, nu a fost demonstrat că anumite persoane au primit permis de conducere fără ca să aibă drept legal de a le primi, de rînd ce aceste persoane au declarat că au susținut examenele cu puterile și cunoștințele personale, iar permisele lor sînt valabile și la momentul de față, nefiind anulate nici rezultatele examenelor, astfel lipsind latura obiectivă a infracțiunii de care este condamnat I.Bricicaru;

- instanțele nu au reținut faptul că nici la urmărirea penală și nici în cadrul examinării cauzei nu s-a constatat faptul fraudării examenelor pentru primirea carnetelor de conducere de către A.Caproș, Ig.Mura, R.Musabecov, I.Prutean;

- nici în învinuirea adusă, nici cum s-au descris faptele, nu a fost stabilit care anume limite a drepturilor și atribuțiilor acordate și prin care anume lege au fost depășite în mod vădit de către I.Bricicaru, de rînd ce drepturile și atribuțiile acestuia, ce țin de organizarea și desfășurarea examenelor teoretice și practice la calificarea conducătorilor auto, nu sînt reglementate prin lege, iar faptul dat rezultă din fișa postului pct.8.1 al șefului adjunct, din dispozițiile nr.39 din 27.10.2011, nr.55 din 28.11.2011, cu privire la ordinea teritorială de deservire și componența comisiilor de examinare în vederea obținerii permisului de conducere, precum și din ordinul nr.290 din 17.08.2010 cu privire la ordinea și regimul de activitate a oficiilor de documentare a conducătorilor auto;

- reținînd și constatînd fapta așa cum a fost învinuit inculpatul prin rechizitoriu, ambele instanțe au depășit limitele învinuirii prin faptul că au incriminat inculpatului consecințe care nu i-au fost incriminate prin rechizitoriu, deoarece inculpatul nu a primit examene la calificarea conducătorilor auto în calitate de examinator, nu a eliberat ilegal careva premise de conducere, or, faptele de favorizare a susținerii cu ușurință a examenului de calificare prin menționarea numelui său șefilor secțiilor de evidență și examinare a transportului din mai multe raioane, nu constituie acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege;

- instanțele de fond așa după cum au constatat faptele inculpatului urmau corect a le încadra în baza art.313¹ Cod contravențional;

- instanța de apel judecînd cauza și-a întemeiat concluziile pe probele cercetate de prima instanță, însă fără a le verifica în ședința de judecată și a le consemna în procesul-verbal, prin ce au fost încălcate prevederile art.414 alin.(6) Cod de procedură penală, deoarece, deși instanța a admis cererea privind audierea lui A.Caproș, declarațiile acestuia nu au fost verificate în ședința instanței de apel, declarații ce îl dezvinovătesc pe

I.Bricicaru, deoarece extorcarea și primirea mijloacelor bănești a avut loc de către I.Comanac;

- instanța nu a ținut cont de faptul că recunoașterea lui A.Caproș și R.Musabecov și alții în calitate de parte vătămată s-a efectuat în cauza penală privind traficul de influență și nu pentru faptul excesului de putere sau de depășire a atribuțiilor de serviciu de către I.Bricicaru.

9. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia expusă în referința procurorului, prin care se solicită declararea inadmisibilității recursurilor ca fiind neîntemeiate, Colegiul penal consideră că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de apel, când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Reieșind din prevederile art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor cauzei penale, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, să argumenteze decizia adoptată invocând temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea sau respingerea apelului.

Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Procedura de rejudecare și limitele acesteia se reglementează de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care se aplică în mod corespunzător, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii, în măsura în care situația de fapt rămîne cea avută în vedere la soluționarea recursului.

Colegiul penal constată că aceste prevederi legale, deși sînt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel.

Astfel, în decizia din 20 mai 2014 instanța de recurs, casînd decizia instanței de apel și dispunînd rejudecarea cauzei, a indicat că „*instanța de apel s-a limitat la redarea conținutului mai multor probe indirecte așa precum declarațiile părților vătămate A.Caproș, R.Musarbecov și a martorilor, însă nu le-a dat o careva apreciere sub aspectul veridicității și puterii probante a acestor probe, nu a verificat declarațiile părții vătămate A.Caproș, prin ce a încălcat prevederile art.414 alin.(6) Cod de procedură penală și că la rejudecarea cauzei, verificînd legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, urmează să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate de avocat în apelul declarat din numele inculpatului*”.

Rejudecînd cauza, instanța de apel nu a îndeplinit indicațiile instanței de recurs invocate în decizia din 20 mai 2014, deoarece verificînd declarațiile lui A.Caproș date în prima instanță, cercetînd stenogramele convorbirilor între acesta și I.Comanac și ajungînd la concluzia că A.Caproș s-a prezentat la examene din numele lui A.Bricicaru, deși la solicitarea avocatului D.Popescu a consemnat în procesul-verbal declarațiile lui A.Caproș date la urmărirea penală la 18.07.2012 (f.d.57-58, v.1), însă în partea descriptivă a deciziei nu se regăsește o careva apreciere a acestor declarații, prin care instanța să-și expună opinia asupra admisibilității sau inadmisibilității probei respective.

La fel, Colegiul penal reținînd situația expusă mai sus, consideră că aceasta are aplicabilitate și asupra restului probelor pe care avocatul D.Popescu a solicitat să fie verificate și care au fost consemnate în procesul-verbal, și anume - acțiunea civilă înaintată

de către A.Caproș la 18.07.2012 în cadrul cauzei penale nr.2012036559, cererea lui A.Caproș prin care solicită admiterea acțiunii civile din 18.07.2012, ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată din 18.07.2012, procesul-verbal de audiere a martorului V.Repeșciuc din 05.06.2012 din cadrul urmăririi penale, însă cărora instanța de apel nu le-a dat o careva apreciere din punct de vedere al prevederilor art.100 alin.(4) și 101 alin.(1)-(4) Cod de procedură penală.

De asemenea, instanța de apel și-a întemeiat concluziile de vinovăție a inculpatului I.Bricicaru pe declarațiile martorilor I.Ivaniuc, V.Apostol, V.Repeșciuc, N.Tabără, M.Pădureț, I.Pruteanu, stenogramele convorbirilor telefonice între I.Comanac și I.Mura din 06.12.2011, 14.12.2011 (f.d.88, 94, 97 v.1), cercetate de prima instanță, însă, contrar prevederilor art.414 alin.(6) Cod de procedură penală, nu le-a verificat în ședința instanței de apel și nu le-a consemnat în procesul-verbal.

În acest context, Colegiul, reținând prevederile art.100 alin.(4) și art.101 alin.(1)-(4) Cod de procedură penală, remarcă că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă.

Verificarea constă în analiza probelor acumulate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor, care poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Sînt supuse verificării atît datele de fapt, cît și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atît prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, cît și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Astfel, instanța de recurs menționează că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de activitate depus de către organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, cît și de părțile din proces, se finalizează prin soluția ce va fi dată în urma acesteia.

Instanța de recurs evidențiază că, concluzia instanței de apel privind vinovăția inculpatului este prematură, deoarece instanța de apel a argumentat la general că probele confirmă vinovăția acestuia, fără să le aprecieze pe fiecare în parte și să se pronunțe asupra admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe.

Colegiul penal concretizează că, instanța de apel fără a se expune asupra probelor sus menționate, nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date.

La fel, Colegiul penal reține că, judecînd apelul, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate de partea apărării în susținerea cerințelor privind casarea hotărîrii primei instanțe, expuse detaliat în **pct.3** din prezenta decizie, pe care instanța de recurs nu le va mai reproduce încă odată, inclusiv referitor la aplicarea corectă a legii la faptele reținute prin hotărîrile atacate, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, reținînd faptul că dispoziția infracțiunii de care a fost recunoscut vinovat inculpatul este una de blanchetă.

Nepronunțarea instanței asupra tuturor motivelor invocate în apelurile părții apărării enumerate la pct.3 al hotărîrii date, atrage după sine casarea deciziei instanței de apel.

Erorile menționate sînt erori de drept procedurale și se încadrează în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel și se consideră teme de recurs.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, ea casează hotărîrea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

Avînd în vedere că erorile de drept invocate nu pot fi corectate de către instanța de recurs, decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de apelanți în apeluri, inclusiv și în recursuri, să verifice și să aprecieze just probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze și să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să constate prezența sau lipsa în acțiunile inculpatului a infracțiunii incriminate, să efectueze o încadrare juridică corectă, în cazul constatării vinovăției să indice care obligațiuni sau atribuții de serviciu au fost depășite de către inculpat, reieșind din funcția deținută și să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținînd cont de motivele expuse în pct.9 al prezentei decizii și, ca urmare, să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată.

10. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se admit recursurile ordinare declarate de avocatul Popescu Dumitru în numele inculpatului Briciaru Ilie și inculpat, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2015, în cauza penală în privința lui Briciaru Ilie și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Decizia motivată publicată integral la 15 martie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun

Nadejda Toma